

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Bellum Sacrum Ecclesiae Militantis Contra Turcum
Communem Hostem Christianorum**

Vaux, Léonard de

Leodii, 1685

Apparatus Ad Bellum Sacrum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64991)

APPARATUS
AD
BELLUM SACRUM.

§. I.

Ejus origo.

SARACENI Arabes, crudelissimi Christianorum persecutores, per quadringentos annos, sub Califis, seu Cæiri magni Principibus, totam Terram Sanctam, Christi Regis Regum Patrimonium, possederant, quando Turcæ illis expulsis, eam armis occupaverunt, anno sexcentesimo trigesimo septimo; gemuerat sub hoc infami & sævissimo Mahometis jugo annis quingentis, patria Liberatoris humani generis, cum ipse zelo gloriæ suæ novæ, corda Principum Christianorum inflammavit, anno post ejus nativitatem millesimo nonagesimo tertio. Ut autem hujus Belli Sacri, auctorem se esse

ostenderet Deus omnipotens, qui infirma mundi eligit, ut confundat fortia, & vilissima, ac contemptibilia, & ea quæ non sunt assumit, pro beneplacito suo, quando vult, & sicut vult: ut non gloriatur omnis caro in conspectu ejus; ad tantum, & tam arduum opus, usus est homine quodam solitario, Petro Eremita nomine; qui profectus in Terram Sanctam, videns horrendam oppressionem Christianorum, sub Turcorum tyrannide, qui non solum laicis, sed etiam Sacerdotibus, ipsoque Patriarchâ Hierosolymitano, Simeone, tanquam vilissimis mancipiis, ad sordidissima quæque utebantur, tantis malis permotus: & de salute fratrum suorum sollicitus, in Templum Sancti Sepulchri se contulit, in quo solus pernoctans in oratione Dei, multis cum gemitibus & lacrymis Patrem misericordiarum deprecatus est: ut innumeras animas, Christi Sanguine Redemptas; in libertatem filiorum suorum asserere dignaretur, aspiciendo in faciem Christi sui.

Eâ oratione absolutâ, in eodem loco somno correptus, visus est sibi videre **JESUM-CHRISTUM** Gloriosum, è Sepul-

è Sepulchro suo emissam, eum-
que his alloquentem verbis. Surge
„ Petre, aggredere velociter, & pro-
„ sequere fortiter opus ad quod elegi
„ te: ego enim ero tecum, tempus est,
„ ut hæc Sacra-loci, Sanguine, lacry-
„ mis, & sudoribus meis aspersa, à
„ gentium sacrilegis profanationibus
„ purgentur, & populus meus ab istâ
„ crudeli servitute, liberatus, mihi
„ soli seruiat.

Hac visione recreatus, & animatus,
Petrus, tanto zelo accensus, & ad om-
nia, summè ardua, adeo est inflamma-
tus, atque impulsus; ut nihil sibi in
hoc opere peragendo, impossibile fu-
turum, firmissimè crediderit; sine mo-
râ Templo egressus, redit ad Patriar-
cham; à quo acceptis cum Benedictio-
ne Epistolis ad summum Pontificem;
pergit ad portum, paratam navem con-
scendit, & Deo ita disponente, ventis
secundis, intra paucos dies Barium in
Apuliâ feliciter appulit, inde Romam
profectus, & ad Pontificis audientiam
admissus, offert suæ Sanctitati, litte-
ras Patriarchæ, totamque seriem le-
gationis suæ, exponit.

Sedebat tunc in Cathedra Beati Pe-

tri Urbanus II. Natione Gallus, Dioecesis Remensis, qui ex Cardinali Ostiensi, sex annos ante Solitarii adventum, electus fuerat ad Summum Pontificatum, ob eximias virtutes universalis Ecclesie Pastore dignas. Ab hoc Pontifice benignè exceptus est Petrus, imò tanquam Angelo Dei, usus est illo Urbanus ad promulgationem Belli Sacri, contra infideles: quod Bellum ipsemet Urbanus animo conceperat. Intimè enim conjunctus fuerat Gregorio VII. qui ante viginti annos, decreverat ingentem exercitum in hostes fidei primus movere, ad quam expeditionem, quadraginta millia cruce signatorum numerabat, qui parati erant militantis Ecclesie Caput sequi, contra communem hostem Christianorum. Sed execrandum schisma Henrici IV. Imperatoris omnem hunc Belli Sacri apparatus, & tam pios ac magnanimos conatus, boni Pastoris, pro Christi ovibus animam ponere volentis, irritos reddiderat. Extincto per Dei misericordiam, impio schismate, Urbanus prædecessoris sui zelo, pro liberatione populi Dei accensus: firmissimè statuit, totis viribus aggredi Bellum tam Sanctum, Divinæ

Trinitati tam gloriosum, toti orbi
Christiano tam salutare; quoque no-
minis, ac Pontificatus sui memoriam,
immortalitati consecrare illustrius non
poterat.

Ad tanti moliminis opus non sine
Divino instinctu, ab Urbano assumptus
est Petrus, quem ut præcursorem suum
misit, ad omnes Principes Christianos,
cum mandatis prædicandi ubique Bel-
lum Sacrum, contra infideles. Pontifi-
cis iussu summâ cum alacritate, promp-
titudine, & tam admirabili successu
executus est Petrus, ut unius anni spa-
tio peragratis præcipuis Provinciis, &
Urbibus Italiæ, Galliæ, Belgii, Ger-
maniæ, Poloniæ, majorisque partis
Europæ: Universè, tam Principes &
quam populi Christiani, nihil arden-
tius exoptarent, quam sub crucis vex-
illo, contra Nominis Christiani ini-
micos militare. Ex quo tam manife-
sto, divinæ virtutis effectu, constat,
quàm verè dictum sit ab Apostolo
gentium: quia non multos sapientes
secundùm carnem, non multo poten-
tes, non multos nobiles, sed quæ stulta
sunt mundi elegit Deus, ut confundat
sapientes; & infirma mundi elegit

Deus, ut confundat fortia, & ignobilia mundi, & contemptibilia, elegit Deus, & ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret, & non gloriatur omnis caro in conspectu ejus; sed qui gloriatur in Domino gloriatur, qui dat suis electis omnem victoriam.

§. II.

Urbanus II. convocat universale Concilium, ad Bellum Sacrum promovendum.

Am visibili divinæ voluntatis manifestatione, recreatus, & ad summum istud opus urgentum excitatus Pontifex, zelo gloriæ Dei, & animarum salutis æstuans convocavit universale Concilium, Placentiam, anno millesimo nonagesimo quarto, initio Martis celebrandum: ad quod ipsemet Pontifex tanquam bonus Pastor, cum suis Cardinalibus se contulit. Nunquam in toto orbe Christiano, visus fuerat tam numerosus, omnium nationum frequentiam congressus; ad quem constat confluisse, usque ad quatuor millia Ecclesiasticorum, &

triginta millia laïcorum: quorum de-
siderio ut satisfieret, voluit Pontifex,
ut ex septem sessionibus, per dies con-
tinuos, sibi succedentibus; prima, &
tertia in Campo magno haberentur;
exemplo Christi Domini, qui sequen-
tes se populos, in locis spatiosis doce-
bat mysteria regni Dei. In unâ ex di-
ctis sessionibus, auditi sunt Legati Im-
peratoris Orientis Alexii Commeni,
quorum peroratione Urbanus, ut erat
mirabili eloquentiâ, eximiæ pruden-
tiæ & pietati conjunctâ præditus, om-
nium animos ita concitavit: ut pluri-
mi, solemni voto, & juramento, sese
obstrinxerint; usque ad sanguinis effu-
sionem, sub Crucis signo, pro suorum
salute militaturos. In eodem Concilio
damnata est hæresis Berengarii, ne-
gantis existentiam realem Corporis, &
Sanguinis Christi, sub speciebus Eu-
charisticis. Item hæresis novorum Ni-
colaitarum, ablatique sunt multi ab-
usus, qui tempore schismatis, Eccle-
siæ militanti magnum vulnus inflixe-
rant.

Primo illo Concilio tam feliciter
absoluto, idem Urbanus, convocavit
Synodum Claromontanam, eodem

anno octavâ Sancti Martini, majori adhuc successu celebratam: cui non solum præfuit Pontifex, sed etiam Pastoralem Orationem ad omnes, in magnâ urbis Areâ congregatos habuit, tam divino spiritu animatam: ut adstantes, suspiriis, gemitibus, singultibus, manibus ad Cœlum elevatis, atque fufis lacrymis, Pastoris sui vocem interrumpentes, quasi uno ore exclamaverint, in hæc verba: *Deus vult, Deus vult, Deus vult.*

Quâ exclamatione surgens Pontifex, & stans supra thronum suum, gestibus silentio indicto, contestatus est non posse peti à Deo evidentius suæ voluntatis testimonium, publicâ illâ voce omnium ore, & unanimi tot nationum consensu prolatâ, iteratâ, confirmatâ. Addidit se vocem illam tanquam de Cœlo lapsam, velut Spiritus Sancti oraculum recipere, quo de felici hujus Belli Sacri exitu, securi reddebantur: voluitque effatum illud, *Deus vult*, assumi in signum Tesserrarium Belli Sacri, quo omnes Cruce signati, ad omnia fortia agendum, & patiendum hoc solum intendentes, quod vult Deus, sese mutuò animarent.

Decrevit insuper ut singuli in hanc sacram militiam adscripti, pro Tessera militari, signum Sanctæ Crucis rubei coloris super Scapulam dexteram impressum, gestarent; denique in litteris quas Papa Urbanus, de ista expeditione scripsit ad Alexium Imperatorem Constantinopolitanum, traditur tantam multitudinem hominum, Cruce signatam fuisse, ut ad trecenta milia numerata sint.

Profecti sunt etiam cum Christianis Principibus, & militibus nonnulli Antistites, inter quos, Ademarus Podiensis, Anicii Vellunorum Episcopus, eminuit, Apostolicâ legatione sublimis, & cum illis Willelmus Arausii: qui primi Cruce signati, alios eodem sacro signo nobilitarunt. Item Bernardus Archiepiscopus Toletanus, eodem Urbani Papæ Classico excitatus, in Terram Sanctam, hac Cruce signatus, peregrationem iterum aggressus est.

Sic absolutum est paucis mensibus, summi moliminis opus, ad Dei gloriam, totiusque orbis Christiani maximum bonum: quippè per primam illam expeditionem, Deo exercituum præliante pro suis, Principes Christiani

cum militibus fidelibus, Turcis expul-
sis, totam Terram Sanctam, in pri-
stinam libertatem restitutam, Regi
Regum Christo, ut Sanguine suo ac-
quisitam hæreditatem, consecrarunt.

§. III.

*Urbis Hierosolymitana expugnatio per
Christianos Principes.*

Gloriosissima victoria Cruce si-
gnatorum, & quasi tot pericu-
lorum, & præliorum Princi-
pum Christianorum, fructus, corona
ac præmium, fuit expugnatio Civita-
tis Sanctæ, Regiæ Regis Regum
Christi J E S U. Urbem illam omnibus
necessariis ad diuturnam obsidionem
sustinendam abundantissimè instru-
ctam, tuebantur quadraginta millia
militum præfidiariorum, cum viginti
millibus civium bene armatorum: exer-
citus verò Christianorum ex trecentis
millibus Bellatorum, redactus erat ad
viginti millia peditum, mille & quin-
gentorum equitum. Nihilominus Deo
exercituum hujus Belli auctore, cum
suis militibus pugnante, decima quintâ
Julii die Veneris, eâdem præcisè horâ,

quâ Christus in Cruce pro salute
humani generis expiravit, vi capta
est Hierosolyma, Saracenis inter-
necione deletis: in quam Urbem
irruptione facta, primus stricto gla-
dio ingressus est Godefridus Bul-
lionius, Dux Lotharingæ; Prin-
ceps immortalis gloriâ cumulandus,
dilectus Deo & hominibus; ob exi-
mias animi dotes, & virtutes sum-
mo Imperatore, ac Rege Christiano
dignissimas. Siquidem in illo emine-
bant pietas, modestia, prudentia, be-
nignitas, clementia, justitia, fides Or-
thodoxa, liberalitas, scientia militaris,
magnanimitas, fortitudo; quas omnes
virtutes perpetuò comitabatur felici-
tas, & universalis omnium approbatio,
heroicis actionibus comparata: qua-
propter omnium suffragio, ac unanimi
consensu & gratulatione Rex Hieroso-
lymitanus renunciatus est, anno Domi-
ni millesimo nonagesimo nono: nullus
dignior extitit, Regis secundum cor Dei
solum obtinere. Tot victoriis gloriosus
Rex piissimus æquè ac invictissimus,
tribus actionibus immortalitate do-
nandis, regni sui initia stabilivit. Pri-
ma, fundando Collegium Templario-

rum, & aliud Canonorum Sancti Sepulchri, arque celebre Monasterium Religiosorum in valle Josaphat. Alterâ, occupando arcem Turris Davidis, quam sibi tradi voluit tanquam Urbis propugnaculum, frustra reluctante Comite Tolosano. Tertiâ fuit victoria, omnium memoriâ sæculorum prædicanda. Soldanus Ægypti properabat Jerosolymam, cum exercitu trecentorum peditum, & centum millium equitum. Vix viginti millibus constabat exercitus Christianorum, qui tamen Rege præeunte, & Deo pro suis præliante, tanto impetu in hostes irruerunt; ut Saracenorum exercitu profligato, omniq̃ue ex parte deleto ac contrito, vix cum paucis sese, turpi fugâ è victorum manibus eripuerit ferox Soldanus. Stabilitis, per tot illustria facinora, novi regni fundamentis: factâ solemnî gratiarum actione ante gloriosum Christi Sepulchrum, Regi sæculorum immortalî soli Deo, honorem & gloriam reddi voluit, cui etiam Regiam coronam obtulit, Rex ille piissimus & fortissimus.

Obitus Urbani II.

Nterim dum triumphat Jero-
 solymis Victor Crucigerorum
 exercitus, paucos post dies Ro-
 mæ migrat, ex mortali hac vitâ ad
 æternam; auctor & Dux hujus primi
 Belli Sacri Urbanus II. Pontificatu
 optimè perfunctus, rebus omninò se-
 datis, munitionibus recuperatis, civi-
 bus omnibus, sibi conciliatis, paceque
 diu exule restitutâ, atque ipsa Eccle-
 siâ Catholicâ in tranquillio-
 rem statum vendicatâ: mortuus est autem quarto
 Calendas Augusti, anno quarto ab hac
 prima expeditione, quam modis om-
 nibus promoverat: ereptus est anno
 duodecimo sui Pontificatus, ingenti
 bonorum omnium dolore, malorum
 verò summa gratulatione; ac potissi-
 mum ipsius schismatici Antipapæ Gui-
 berti, exultantis atque insultantis pa-
 riter, quod tres ipso vivente, atque
 in Petri Cathedrâ confidente, ut vanè
 gloriabatur, Deo vindice essent extin-
 cti Pontifices, Gregorius VII. Vi-
 ctor III. atque ipse Urbanus II. sic
 exultant impii in rebus pessimis, igno-

rantes, quia in diem vindictæ ser-
vantur.

Pertinet verò ad Urbani trium-
phum, quod eodem tempore, nempe,
die decima-quinta Julii hujus anni
1099. contigit capi Hierosolymam,
ab exercitu Christiano, sub Godefri-
do: cujus Sanctæ expeditionis, cum
idem Urbanus auctor, & promotor
extitisset, in Cælo meruit triumphare,
cui non erat in terris par laboribus
honor.

§. V.

Godefrido Regi succedit Balduinus.

ANno sequenti, id est, 1100.
septimo Calendas Augusti, ex
terreno regno, ad cæleste evo-
catus est Godefridus Bullionius, Re-
gum optimus, Principum piissimus,
Heroïum Christianorum fortissimus,
omnibus eximiis virtutibus exornatus.
Illi subrogatus est, ejus Frater Bal-
duinus, qui Godefrido natu majori,
in omnibus longè inferior, in multis
offendit, inter cætera; ut scribit Wil-
helmus Tyrus, ipse reluctante Daiber-
to Patriarcha, Ecclesiæ Hierosolymi-

tanæ jura usurpando, sibi quæ Dei
sunt tribuendo, talibus exordiis mala
jecit sui regiminis fundamenta: iram
quippè offensi Numinis in se convertit;
nec nisi cum labore, & dolore regna-
vit: nunquam enim Principes, sibi in-
felicius consulere, quam dum Eccle-
siastica jura deprimunt, innumera do-
cuerunt exempla. Inter quæ memoriâ
dignum, quod hoc eodem anno, die
secunda mensis Augusti, Willelmus
Rex Anglorum, perturbator Eccle-
siasticæ libertatis (cujus causâ Sanctus
Anselmus Cantuariensis Archiepisco-
pus, jam triennium exul Lugduni in
Galliâ tunc agebat) pluribus ante de-
territus iræ Dei signis, atque prodi-
giis; in venatione sagittâ in cervum à
quodam ex Comitibus emissâ percussus
periit; quem triduo ante Sanctus Hu-
go Cluniacensis Abbas, apud thro-
num Dei accusatum, judicatum, &
condemnatum vidit, ipsique prænun-
tiavit Anselmo: cui & alia sunt divini-
tus ostensa de eodem interitu Regis:
quod si tali meruit sententiâ condem-
nari, Catholicus Princeps, ob unius-
dumtaxat Episcopi extorris injuriam;
qualenam judicium sunt habituri, qui

omnes Anglicanos Orthodoxos Episcopos, & Sacerdotes, sive ferro, sive exilio consumpserunt; & alias injurias nefandas ipsis Ecclesiis intulerunt.

Quantis igitur & quam horrendis suppliciis, atque cruciatibus in æternum torquebuntur, illi Schismatici Imperatores; qui non solum Græcam Ecclesiam, sed omnes Orientales, & plurimas Occidentales Ecclesias, à gremio Romanæ, in qua solâ salus, avulsas secum in æternæ damnationis, Barathrum pertraxerunt? Contra verò, quam immensos gratiæ & gloriæ Æternæ Thesauros, ab optimo remuneratore Deo obtinuerunt, Christianissimi illi, & pientissimi Imperatores, Reges, & Principes, qui armis suis victricibus militantem Ecclesiam propugnando, tot Ecclesias, & tot centena fidelium millia, in libertatem Dei asseruerunt? sicut enim nihil est Deo gloriosius, Ecclesiæ Christi utilius, omnibus fidelibus Christianis desiderabilius, piissimis, & potentissimis Regibus; sic nihil est toti orbi Christiano perniciosius, iis qui suâ potestate, data illis divinitus in ædificationem, per summum scelus abutuntur in destru-

tionem, & ruinam suam, & suorum;
hi sunt de quibus scriptum est: Potentes
potenter tormenta patientur.

Utinam omnes Reges, & Principes
Christiani, quibus suprema potestas
data est, ab Omnipotente, ut voluntati
ejus obsequentes, ipsi serviant in illis,
quæ non possunt facere nisi Reges,
hanc Regalem veritatem in cordibus
suis imprimant?

„ Nimirum, non posse Reges fi-
„ deles sibi ipsis, suæ posteritati, &
„ suis subditis meliori modo consule-
„ re: quàm unico visibili militantis
„ Ecclesiæ Capiti, JESU-CHRISTI
„ in terris Vicario adhærendo, totis
„ viribus inimicos Orthodoxæ fidei
„ conterere?

Quis mihi dabit ut hoc Verbum, die
Conversionis Sancti Pauli Gentium
Apostoli, exaratum; in omnium Chri-
stianorum Principum auribus loquar?
& tam altè in Regalibus illis mentibus,
digito Dei impressum permaneat; ut
nullo unquam errore expungatur,
nullâ iniquitate deleatur, nulla obli-
vione oblitteretur? tuum est hoc opus
ô Divina Trinitas, in cujus manibus
sunt omnium Regum corda? hanc illis

mentem inspirare digneris, ad gloriam
Nominis tui, ad ipsorum salutem tem-
poralem & æternam, atque ad totius
militantis Ecclesiæ utilitatem, ut de-
structis erroribus, iniquitatibus, &
adversitatibus, ad portum Æternæ fe-
licitatis perveniant.

§. V I.

Continuatio Belli Sacri.

VRbani secundi Apostolicum ze-
lum, pro recuperatione Ter-
ræ Sanctæ; æmulati sunt suc-
cessores ejus Romani Pontifices, si-
quidem ab Urbano II. usque ad Inno-
centium XI. hodiè in Beati Petri Ca-
thedrâ sedentem, numerantur trigin-
ta Pontifices maximi; qui hoc Bellum
Sacrum, magnis animis profecuti sunt,
per sex alias expeditiones subsequen-
tes.

Secunda expeditio in Terram Sanctam
facta est anno millesimo centesimo qua-
dragesimo sexto, sub Eugenio III. cu-
jus jussu Sanctus Bernardus, Sacram
militiam ubique prædicavit, Domino
cooperante, & Sermonem confirman-
te innumeris signis, atque prodigiis.
Hujus

Hujus viri Apostolici adhortationibus Ludovicus VII. Rex Galliarum, Conventum apud Verzelacum celebravit, Crucem ab eodem Sancto sumpsit, unà cum multis aliis Principibus, & Optimatibus regni sui, quos tam ingens populi multitudo secuta est, ut vacuarentur urbes & castella. Eiusdem Sancti Bernardi hortatu Conradus, Romanorum Rex, æquè Crucem unà cum fratre suo Henrico, Duce Noricorum, aliisque Principibus, & plurimis Nobilibus, accepit: quibuscum etiam signati sunt nonnulli Episcopi, atque inter alios ipse Otto Frisingensis, virtutibus & meritis clarus.

Tertia expeditio inita est anno millesimo centesimo octogesimo octavo, sub Clemente III. post occupatam à Saladino magno Jerosolymam: dictus Pontifex in locum defuncti Gregorii VIII. electus, statim indictam à decessore suo expeditionem in Terram Sanctam, ad perfectum ducere laboravit, & Indulgentiam confirmavit, statuens, ut quicumque eà de causâ,

Sacram Crucem susciperet, de omnibus peccatis, de quibus pœnitens confessus esset, liber esset, & absolutus. Idemque statuit ut ab universâ Ecclesiâ fieret sine intermissione oratio ad Dominum de pace, & liberatione Hierusalem, & Christianorum captivorum, qui in vinculis Saracenorum detinebantur. Addit Rogerius Anglus, habito apud Gisortium duodecimo Calendas Februarii Conventu Regum Franciæ & Angliæ, cum suis Prælati, & Baronibus; cui etiam interfuit Archiepiscopus Tyri: adeo hujus præstantissimi viri oratione, illos commotos esse, ut depositis mutuis inimiciis, consenserint de manu ejus Crucem accipere; eademque horâ apparente signo crucis in Cœlo, eo viso miraculo cæteros catervatim ruisse, ad susceptionem Crucis. Ipsos verò Reges in suorum militum distinctionem, Crucis colorem variasse; ita ut Rex Franciæ cum suis Cruces rubeas, Rex Angliæ albas, & Philippus Comes Flandriæ, virides susceperint; ac post hæc unumquemque ad parandas res necessarias reversum esse ad sua. Extat de-

cretum impositionis decimarum; à
Philippo Francorum Rege, assensu
Episcoporum sancitum: quas & Sala-
dinas vocant, ob Bellum adversus Sa-
ladinum indictum; sed quod ejusmo-
di earundem decimarum pensitatione,
plurimum gravarentur Ecclesiæ, at-
que pauperes angustiarentur, scripsit
Petrus Blesensis, insignis pietatis, do-
ctrinæ, atque zeli Christiani Vir, epi-
stolam ad Episcopum Aurelianensem,
hortans ut se Regi talia præscribenti
obiceret; prorsus dignam, quam le-
gant illi, qui quovis prætextu favent
Regibus adversus pauperes, & Eccle-
sias; cum multis auctoritatibus, exem-
plis atque rationibus, è Sacrà Scriptu-
râ petitis demonstrat; Non debere eos
„ qui pro Ecclesia pugnant, Matrem
„ suam Ecclesiam spoliare, sed potius,
„ inimicorum spoliis, donis triumph-
„ libus illam ampliare, & nunquam
„ pauperum, nunquam Ecclesiæ spo-
„ lia prosperum, habuisse eventus
„ auspiciam.

Quarta expeditio suscepta est, anno
millesimo nonagesimo quinto; sub

Cælestino III. post mortem Saladini,
inter cujus filios conflatâ discordiâ;
Pontifex datâ occasione prudenter
utens, & ferventi studio promovere
fatagens, negotia Terræ Sanctæ, misit
per Christianum orbem Legatos ut
cunctos Principes, & populos ad no-
vam hanc expeditionem contra inimi-
cos Crucis Christi excitarent; quam
expeditionem majori cum affectu, &
apparatu, quàm felici exitu ab Impe-
ratore aliisque Germaniæ Principibus
peractam fuisse, scribunt Historici
illius temporis.

Quinta expeditio publicata est, an-
no millesimo ducentesimo decimo-
quinto, sub Innocencio III. Per hunc
laudatissimum Pontificem, celebra-
tum est generale Concilium Latera-
nense, quod magnum vocant; fuit
enim omnium quæ unquam in Europâ
habita sunt celeberrimum: cui videli-
cet interfuerunt, cum Innocentio Pa-
pâ Archiepiscopi septuaginta, Episco-
pi quadringenti, Abbates duodecim,
Priores Conventuum octingenti. Quos
inter extitêre Patriarchæ Constanti-

nopolitanus, & Hierosolymitanus;
atque Alexandrini, & Antiocheni
Legati; itemque Oratores Imperato-
rum, Orientis, & Occidentis, Re-
gum Galliaë, Hispaniaë, Angliaë, Hie-
rosolymorum, & Cypri. In illa Syno-
do, doctrina & nomenclatura, *Trans-*
substantiationis Panis & Vini, in Cor-
pus & Sanguinem JESU-CHRISTI,
in Sacrificio Missaë confirmata est: de-
nique in hoc Concilio ipsemet Ponti-
fex, accepto hoc themate: *Desiderio*
desideravi hoc Pascha manducare vo-
biscum; tantâ vi Divinaë eloquentiæ,
omnes ad Bellum Sacrum adhortatus
est; ut nullus esset, qui Universalis
Ecclesiæ Pastori, totis viribus præsto
esse non satageret. Sub eodem Pontifi-
ce, inter Philippum Augustum Fran-
corum, & Richardum Angliæ Re-
ges, pactæ sunt quinque annorum in-
duciaë: & à Gallis Venetisque arctio-
ri inito foedere, capta est Constanti-
nopolis, & consensu Principum Bal-
duinus Flandriæ Comes, electus ac
coronatus est Imperator Orientis anno
1204. die 6. Maii, aliique Principes
diversas Provincias, & insulas inter se

partiti sunt. Sed sub Balduino Puero anno 1229. Urbs iterum occupatur à Græcis, tandemque Deo perfidiam Imperatorum Græcorum ulciscente, Constantinus XV. anno 1445. necatur in expugnatione Urbis à Mahomete, & concidit penitus Imperium Constantinopolitanum, ipsaque Urbs occupatur à Turcis. Totam Palestinam, facile in suam potestatem rediget: qui prius Constantinopolim è Turcorum manibus eripiet.

Sexta expeditio in Terram Sanctam inchoata est, anno millesimo ducentesimo decimo-septimo; sub Honorio III. & Gregorio IX. estque protrahata, usque ad annum millesimum ducentessimum quadragesimum quartum; quo tempore capta, & eversa est, ab infidelibus Civitas Sancta, & omnia Sacra-locaprophanata.

Denique septima & ultima expeditio in Terram Sanctam instituta est, anno millesimo ducentesimo quadragesimo octavo, sub Innocentio IV. à quo Sanctus Ludovicus Christianissi-

morum Regum Gloria; declaratus est
in Concilio primo Lugdunensi, Dux
Belli Sacri: idem Pontifex missis Le-
gatis suis ad Christianos Principes,
eos hortatus est, ut Sancti Regis si-
gna, & castra ad Bellum Sacrum se-
querentur. In eâdem Synodo bonus
Pastor, omnibus suis ovibus compa-
tiens, dolores suos comparavit Christi
in Cruce pendentis cruciatibus, ob
quinque gravissima vulnera militanti
Ecclesiæ inflicta. Primum, ob horren-
dos abusos, & corruptissimos mores
Ecclesiasticorum illius sæculi. Secun-
dum, à crudeli tyrannide Sacraceno-
rom, qui Sanctam Civitatem omni-
bus sacrilegis abominationibus pro-
phanaverant. Tertium, ex schismate
Græcorum, quorum potentia Con-
stantinopoli, & toti Imperio Orien-
tali ultima mala minabatur. Quartum,
per furiosam irruptionem Tartarorum,
qui totâ Hungariâ occupatâ, omnes
Germaniæ fines, ferro flammisque
devastabant. Quintum, denique vul-
nus, cæteris profundius, atque My-
stico Corpori Christi perniciosius;
erat sævissima persecutio Friderici se-

cundi Imperatoris, qui Ecclesiæ Ca-
tholicæ viscera dilacerabat.

In tantis Ecclesiæ malis, unus San-
ctus Ludovicus à Deo electus est, ut
omnium esset fidelium consolator, &
Romanæ Ecclesiæ adjutor in oppor-
tunitatibus: Rex ille piissimus, sapiens,
justus, magnanimus, bonus omnibus,
Regalibus virtutibus Christianissimi
Principis, & summi Imperatoris orna-
tus, bis cum selectorum virorum exer-
citibus, mare trajecit: bis Saracenos acie
instructâ profligavit, multas infidelium
urbes expugnavit, plures Christiano-
rum Civitates, in Palestina suis sumpti-
bus restauravit; etiam in vinculis vi-
ctor, hostibus fidei, in tantâ veneratio-
ne fuit: ut eum unanimi consensu in
suum Imperatorem elegissent, nisi
Christiana Religio, quam palam in
medio inimicorum Crucis Christi,
Rex Christianissimus, intrepidè pro-
fitebatur, illorum voluntati restitisset.
Sic omnibus imperant, Reges Pii &
magnanimi, qui nil timent, nisi Dei
offensam; nil desiderant, nisi illi in
omnibus placere. Sede Romanâ jam

duos annos vacante ab obitu Clementis IV. Rex Ludovicus in summis periculis intrepidus, ipse solus novo exercitu comparato, totam Belli molem in Africam vertens, debellatis acie Barbaris, Carthaginem capit, & dum Tunetum obsidet, exorta in castris pestilentia, ipsum etiam è medio aufert. Ita decebat Christianissimum Regem, zelo majoris Dei gloriæ æstuantem, inimicos Crucis Christi, oppugnando, expirare: ut cum Rege Regum, regnaret in perpetuas Æternitates.

Post Sancti Regis obitum, nullum habuit Romana Ecclesia, qui Christianissimum ejus zelum pro Terræ Sanctæ, liberatione sit æmulatus. Verùm quidem est Gregorium X. ex Archidiacono Ecclesiæ Leodiensis, semper fidelis, obedientissimæ, ac optimæ Filix Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ad supremum Pontificatum assumptum; Prædecessorum suorum desideriiis novas flammæ addidisse, omniaque tentasse ut Principum Christianorum animos, suo igne accende-

ret. In hunc finem convocavit secundum Concilium Lugdunense, ad quod mille Prælati, ex quibus quingenti Episcopi, convenerunt, cum Legatis duorum Imperatorum Orientis, & Occidentis: Regis Galliæ, Regis Cypri, & Principum totius Europæ, ac transmarinorum: ipse Rex Aragoniæ Jacobus, duo magni Magistri Ordinum Templariorum, & Hospitaliariorum, huic Synodo adstiterunt.

In hoc Concilio factum est decretum pro Bello Sacro, & initum fœdus cum Abagâ Rege Tartarorum, qui Legatum suum miserat ad Synodum; à quâ Michael Paleologus, pro legitimo Imperatore Orientis est habitus, ut Latinis contra Suldandum Ægypti se adjungeret; confirmata est electio Rudolphi in Imperatorem Romanorum, eâ conditione; ut ipsemet Cruce signatos duceret in Palestinam; quod Pontifici, cum juramento promisit, & à quo Crucem accepit: nihilominus omnes illos apparatus ad Bellum Sacrum, & optimi Pastoris conatus omnes irritos reddidit, ad

nihilum redegit, discordia inter Re-
ges Galliae & Angliae. Adeo verum est,
nullum majus detrimentum pati Ec-
clesiam Dei, quam à diffidiis Christia-
norum; ideo Turca modis omnibus
fatagit seminare zizania inter fideles
Principes. Scit enim inimicus ille
Christianorum, vigilantissimus in
fidelium perniciem, Imperium suum
tyrannicum, stare non posse, si Chri-
stiani Principes, Sacro foedere inter se
uniti; & summo Pontifici adhærentes,
illum ut communem hostem undique
oppugnarent. Quamobrem omni de-
siderio expectanda, & humillimis ac
piissimis precibus, à Deo exercituum
per JESU nomen flagitanda est, octa-
va Expeditio Principum Christiano-
rum, quæ præcedentium errata emen-
det, & primæ, divino instinctu sus-
ceptæ, felicem exitum non adæquet
modò, sed absolvat, ac coronet. Quis
porrò ad tam arduum opus idoneus?
quis poterit Terram Sanctam, è ma-
nibus potentissimi, & sævissimi Chri-
stianorum hostis eripere? cito respon-
deo; ille poterit, quem Omnipotens

eligere dignabitur : Dei enim proprium est dignum, & idoneum reddere, quem eligit.

Sic anno primo Cyri Regis Persarum, ut compleretur Verbum Domini ex ore Jeremiæ; suscitavit Dominus Spiritum Cyri, Regis Persarum: & dixit Cyro quem elegit, Pastor meus es, & omnem voluntatem meam complebis, & dixit Jerusalem ædificaberis: & Templo, fundaberis, *Isai* 44. quod & factum est. Surrexerunt enim, Deo inspirante, Principes Patrum de Juda, & Benjamin; & Sacerdotes, & Levitæ, & omnis, cujus Deus suscitavit Spiritum, ut ascenderent ad ædificandum Templum Domini, quod erat in Jerusalem: omnia regna terræ dedit Cyro Regi infideli, Deus Cœli; & præcepit illi ut ædificaret Deo quem non adorabat, Domum in Jerusalem, quæ est in Judæâ: Obedivit voci Dei, quem non cognoscebat, Rex Ethnicus: reddidit Rex Cyrus omnia Vasa Aurea, & Argentea, quinque millia quadringenta, quæ tulerat Nabuchodonosor

de Jerusalem, & quæ posuerat in
Templo Dei sui; universa hæc Rege
Cyro iubente, retulit in Templum
Domini Saffabasar; cum his qui ascen-
derunt de transmigratione Babylonis
in Jerusalem, ut dicitur *Lib. 1. Eſdræ
Cap. 1.* Qui Regum Paganorum corda
in manibus habet, & quò vult inclinat
ad gloriam sui Nominis: nunquid
Christianorum populorum preces, &
totius Ecclesiæ suæ militantis vota
non exaudiet? Absit, JESUS-CHRIS-
TUS, heri & hodie, ipse & in sæcula
semper vivens, & vigilans ad salutem
electorum suorum, dives in omnes
qui invocant Nomen ejus; suscitavit
certis temporibus Cyros, & Davides
Christianos, Imperatores, & Reges
ac Principes Catholicos, & piissimos,
qui zelo fidei & Religionis inflamma-
ti, Regiæ Domus claritatem, Sce-
ptrum, opes, & propriam vitam, pro
gloriâ Crucis; & pro Imperii ejus pro-
pugnatione, atque propagatione con-
secraverunt.

Pro hac igitur octavâ Expeditione
in Terram Sanctam, Christi sudori,

bus, & toto Sanguine aspersam, ac irrigatam, oret instanter omnis Sanctus, in hoc tempore opportuno: omnia omninò Ecclesiæ militantis membra, visibili suo Capiti unita, conspirent ad tanti operis consummationem; omnes Reges & Principes Christiani, uno animorum consensu, firmo pacis foedere stabilito, communi fidelium omnium Patri, contra communem hostem; sic adhæreant in hoc Bello Sacro prosequendo; ut Deo cum illis, & pro illis pugnante, superbum Christiani Nominis inimicum, non solum è suis finibus expellant, sed Turcicum Imperium funditùs evertant.

Suscitet Dominus omnipotens hoc anno omnium Principum Christianorum animos, ut totis viribus communem hostem adoriantur; tantoque impetu, è diversis locis, in illum irruant, ut Deo impellente, ferox inimicus Christiani Nominis, ruat & corruat in sempiternum interitum. Orandus est Deus exercituum, ut excitet in primis, magnanimum Spiritum Ludovici Magni, cujus trium,

phi, toto orbe noti, & facta mirabilia, Nomine majora, eundem fore, maximum pollicentur, si summo Christi in terris Vicario semper Christianissimè adhærendo; communem Christianorum hostem, victricibus suis armis, Deo auxiliatore, deprimat, atque conterat.

Omnipotens sempiterne Deus, in cujus manu sunt omnium potestates, Regnorum jura, & Regum corda; respice in auxilium Christianorum, ut gentes Turcarum, quæ in suâ feritate confidunt, dexteræ tuæ potentiâ conterantur: omnesque fideles inter sese, & cum unico Ecclesiæ militantis Capite, tam arcto unitatis, veritatis, & charitatis vinculo constringe: ut in toto orbe Christiano, sit unum ovile, & unus Pastor: & in uno Spiritu tendamus omnes ad te Deum, unum, trinum; qui solus eris omnia in omnibus electis, in Deo J E S U nostro, Salvatore omnium hominum, maximè fidelium. Amen.

BELLUM SACRUM
BIPARTITUM.

Summarium Partis Primæ.

EXponuntur summa Religionis Christianæ Mysteria; per Verbum Incarnatum, in Terrâ Sanctâ, consummata: per Apostolos prædicata, per Prophetas prænuntiata: unde eruuntur motiva, quibus omnes fideles in Sanguine Christi renati, ad hoc Bellum Sacrum compelluntur: in quem finem, producuntur gesta præclara Romanorum Pontificum, & illustriora facinora Imperatorum, Regum, Principum, & Heroïum Christianorum, qui, pro Christo, & ejus Ecclesiâ, opes, arma, & propriam vitam cum immortali sui Nominis gloriâ, & honore, consecrarunt: deteguntur etiam varia obstacula, & errata in præcedentibus Expeditionibus; & suggeruntur media efficacia, ad feliciorum Belli Sacri exitum Deo auspice, consequendum.

Alter pars Belli Sacri,

Continet exercitia militaria Christianæ pietatis, ad omnia utilis.

BRE.